

De oorlog woedt voort...

'Heere, genees de lichamelijke en geestelijke wonden van de Oekraïners'

"De HEERE is bij mij, te midden van wie mij helpen"
Psalm 118:7a

Humanitaire hulp als rechtstreeks van de Heere

Ondanks dat de oorlog voortwoedt, hebben we de achterliggende tijd weer drie reizen naar Oekraïne kunnen maken.

In april maakten we een reis met twee busjes, met Kees Jan en Gea en Wim en Ria. We brachten spullen voor onze gezinnen, voor een ziekenhuis in Tsjernovtsi, voor vluchtelingen en mensen in het oosten van Oekraïne. Ook woonden we de Holocaustherdenking op 18 april bij.

Eind april werd er weer een klusreis ondernomen door Bas en Marienel. Klussen van allerlei aard werden door hen aangepakt. In deze oorlogstijd een enorme bemoediging voor 'onze' Joodse mensen!

En eind mei/ begin juni werd er nogmaals een reis ondernomen. Deze keer gingen Wim en Ria met één busje. We brachten spullen naar het ziekenhuis in Rovno en naar de Joodse gemeenschap in Rovno. En we bezochten weer door ons gesponsorde gezinnen; deze keer van Sarni, vlak bij de grens met Wit-Rusland, tot Mogilov-Podolski, vlak bij de grens van Moldavië.

Op al deze reizen merkten we hoe dankbaar de mensen zijn voor de hulp vanuit Nederland! Bovenstaande woorden schreef Viktor, nadat de mensen voedselpakketten hadden ontvangen: "De mensen ontvangen de humanitaire hulp als rechtstreeks van de Heere." Hoe mooi is het dat de mensen dit getuigen! Dat ze door alle steun heen zien dat het de Heere is Die aan hen denkt. Wijzelf merken ook overal op hoe enorm dankbaar de mensen zijn voor alle steun! We zouden wel willen dat jullie dat zelf konden horen en zien! We hopen dat jullie door deze nieuwsbrief iets van hun dankbaarheid kunnen ervaren.

In deze nieuwsbrief...

Voedselpakketten

Holocaustherdenking

Bezoeken

Hulp aan ziekenhuizen

Klusreis

Een gesponsord gezin

Voedselpakketten

De achterliggende tijd hebben we al veel voedselhulp kunnen bieden aan mensen die niet meer aan voedsel konden komen. Dit ging steeds via Viktor uit Svalyava en die hulp gaat nog steeds door.

Maar ook voorganger Viktor uit Tuchin, vlakbij Rovno, vroeg onze hulp om voedsel uit te kunnen delen. Eén voedselpakket kost 12,50 euro, zo rekende hij ons voor. We kregen zoveel positieve reacties op onze oproep om steun voor deze actie, dat de gemeente van Viktor honderden voedselpakketten uit heeft kunnen delen. Zijn team deelt niet alleen voedsel voor het lichaam uit. Net als de andere Viktor brengen ze ook geestelijk voedsel!

Hier een reactie van Viktor:

"We bezochten dorpen tussen de regio's Nykolaiv en Cherson. Huizen zijn vernietigd. Er zijn tijdelijke woningen gebouwd. We brachten de mensen voedselpakketten. Ze aanvaardden deze humanitaire hulp als rechtstreeks van de Heere. Ze zijn erg dankbaar dat iemand nog aan hen denkt, hen liefheeft en voor hen zorgt. Dus dank aan God, dat Zijn zorg doorgaat. Iedereen heel hartelijk bedankt die heeft bijgedragen aan dit gemeenschappelijke werk!"

Blij naar huis

Spullen voor Viktor

Met Viktor uit Tuchin

Voedselpakketten klaarmaken

Alles wordt uitgedeeld

Holocaustherdenking

Op 18 april was het Jom Hasjoa, de dag van de herdenking van de Holocaust.

We waren deze dag in Tsjernovtsi en 's avonds was er een concert. Wim was uitgenodigd op deze avond een presentatie te geven van het boek: "Het bloed schreeuwt uit de aarde". Hij had hier al eerder een presentatie gehouden, maar dat was in kleiner verband. Nu was het in een grote zaal en er waren veel mensen aanwezig. Een operazangeres zong al het leed van de holocaust als het ware uit, diep vanuit haar ziel. Dit was enorm indrukwekkend. Ook werden er gedeelten voorgelezen uit dagboeken van Joodse mensen, die in de kampen hadden gezeten. En Wim hield de presentatie van het boek, wat heel goed paste bij de avond. Kees Jan blies op de sjofar en we hielden een minuut stilte. Al met al een heel bijzondere en indrukwekkende avond, die bezocht werd door zowel Joden als niet-Joden.

De geschiedenis van Joods Tsjernovtsi

Tjernovtsi werd in het verleden wel 'Jerusalem aan de Proet' (de rivier) genoemd, vanwege het Joodse karakter van de stad. In 1919 was ruim 47% van de stad Joods (43.700).

Bij aanvang van WOII woonden er 50.000 Joden in de stad. Er waren 47 synagogen en gebedshuizen door heel de stad heen. Omdat de meeste Joden Duits/Jiddisch spraken, waren er zelfs vier Duitstalige kranten. Op 5 juli 1941 veroverden Roemeense en Duitse troepen de stad en begon de Jodenvervolgning. Tienduizenden zijn naar Transistrië getransporteerd en daar door hongersnood en (vaak geïnjecteerde) besmettelijke ziekten omgekomen. De moedige burgemeester Traian Popvici heeft tot wel 20.000 Joden behoed voor deportatie door hen als onmisbaar voor de economie voor te stellen. Na de oorlog keerden de overlevenden terug naar Tjernovtsi. Tot aan de val van de Sovjet-Unie woonden er tienduizenden Joden in de stad. Nu zijn er zelfs geen duizend Joden meer.

Al het leed uitgezongen

Bezoeken

Met Polina en Tanja

We deden tijdens de twee reizen weer veel bezoeken bij de mensen thuis, zowel in Rovne, in Tsjernovtsi, in Chmelnitski, in Mogilov-Podolski als in Vinnitsa. Van een paar van deze bezoeken doen we hier verslag.

Geen stromend water

Op weg van Chmelnitski naar Vinnitsa bezochten we de familie Ovsjoekovich, moeder Tanja en haar zoon Alosja in het dorpje Bruslinov. Om er te komen moesten we zo'n 15 kilometer van de hoofdweg af de slechte weg trotseren, maar we hadden het er graag voor over. Het was heel bijzonder om Tanja en haar verstandelijke beperkte zoon te ontmoeten. Ze hadden zich erg op het bezoek verheugd en waren onder de indruk dat wij helemaal naar hen toegereden waren. Tanja vertrouwde ons toe: *"Alosja houdt er zó van met mensen om te gaan, maar er komt bijna niemand."* Tanja is nu 65 jaar, haar man liet haar vanwege Alosja's handicap in de steek toen Alosja zes jaar was. Ze leven erg eenvoudig. Er is elektriciteit, maar geen stromend water, dat water halen ze uit de waterput. Hout voor de kachel haalt Alosja uit het bos, dat draagt hij op zijn sterke schouders, want vervoer hebben ze niet. Tanja vertelde dat ze hier twee jaar geleden naar toe zijn gekomen: *"We woonden in Poltava, maar ik wilde dichterbij mijn zoon wonen. Hij woont in Vinnitsa (op 40 km afstand). Mijn zoon kan niet voor zichzelf zorgen, als er iets met mij gebeurt, moet er iemand in de buurt zijn, die voor hem kan zorgen. De natuur is hier heel mooi, alles met dank aan de Allerhoogste."* Tanja vertelde ook dat ze een krediet had moeten nemen om een oogoperatie te kunnen betalen: *"Ik zag heel slecht, er moest wat aan gedaan worden"*. Nu gaat de helft van hun pensioen (bij elkaar ongeveer 100 euro per maand) op aan het aflossen van de schuld. De opa's en oma's van Tanja zijn in de oorlog doodgeschoten, de vader van haar oma werd voor de ogen van de kinderen in brand gestoken. Haar moeder overleefde de oorlog, net als haar vader die als 14-jarige jongen helper werd bij de partizanen.

We merkten dat Alosja het bezoek ook heel fijn vond. Hij ging steeds het gesprek aan met Wim. Tijdens het samenzijn kwamen we er achter dat Tanja de was altijd met de hand doet, je kon het ook zien aan haar handen. We boden haar een wasmachine aan en besloten er één voor hen te kopen. Dat is ook gebeurd, deze is de volgende dag al bij hen bezorgd. We bemoedigden hen, gaven hun een paar leuke cadeaus en ook het boek de Schuilplaats. Tanja vertelde nog bij het afscheid nemen, dat ze na de geboorte voorgesteld hadden haar zoon vanwege zijn handicap achter te laten in het ziekenhuis. Maar, zei ze, hij is mijn trots! Het was voor ons een voorrecht om bij hen op bezoek te zijn geweest.

De Bijbel gekust

Om Polina en haar dochter Tanja te kunnen bezoeken moesten we vanuit Vinnitsa naar Mogilov-Podolski reizen. Deze stad ligt in het zuiden op 135 kilometer afstand van Vinnitsa, aan de rivier de Dnistr, die de grens vormt met Moldavië. Het was niet erg makkelijk om hun huis, 50 meter van de rivier, te vinden. Polina is al 89 jaar, haar man overleed 26 jaar geleden. Hij was Joods. Dochter Tanja heeft een verstandelijke beperking, zij hoopt dit jaar 66 jaar te worden. Polina vertelde dat het huis waar ze wonen door haar man met hulp van anderen gebouwd is. Polina: *"We kregen een stuk grond en de materialen van de regering en later ook de meubels. Maar alles is al verschillende keren bedorven door het water. Het is hier al 5 of 6 keer onder gelopen door het hoge water van de Dnistr. De laatste keer stond het water tot halverwege het raam."* Pauline wees aan hoe hoog het water wel was. In de tijd van de overstroming woonde ze bij haar zus in Rusland en denkend aan de situatie nu voegde Polina toe: *"We kunnen nu zelfs niet bellen met elkaar"*

De tuin houdt Polina zelf nog bij, maar zei ze: *"Ik kan er niet meer in werken zoals vroeger, Tanja kan onkruid weghalen en water geven."* We vroegen Polina of ze een Bijbel had, ze gaf aan: *"Ik heb er*

Alosja en Tanja

Blij met de wasmachine

Misja in de synagoge

één gehad, maar die is door de overstromingen verwoest." Ze wilde er graag één hebben, in de Russische taal. Wim haalde er één uit de auto, ze pakte hem met beide handen aan en kuste hem. Tanja begeleidde ons nog even naar de rivier. Voor ons indrukwekkend omdat deze rivier zo'n belangrijke rol heeft gespeeld tijdens de 2e WO. Aan deze kant van de rivier de Dnistr (=Transnistrië) zijn vanuit Roemenië en Hongarije honderdduizenden Joden in kampen omgekomen door hongersnood en besmettelijke ziekten. Tienduizenden werden verdrinkt in de rivier. Onvoorstelbaar...

Misja en de Joden

Ook Misja woont in Mogilov-Podolski. Hoewel we hem al vijf jaar sponsoren, hadden we hem nog nooit bezocht. Misja is een nog jonge man van 37 jaar. Hij heeft een neuropsychologische ziekte, waardoor hij niet kan werken. Hij is zonder vader opgegroeid, broers en zussen heeft hij niet en zijn moeder overleed een jaar of tien geleden. Met hulp van Roechama is voor hem een woonplek in een gemeenschapshuis geregeld. Vanuit de synagoge

krijgt hij ook enige hulp. We ontmoetten hem bij de synagoge. Hij liet ons de synagoge zien, waar hij ook eten krijgt. In de keuken werd volop gebakken, wij kregen ook 8 verse 'boelotski' mee. We gaven Misja de tas met kaas, stroopwafels en ook het boek 'De waarheid zoeken' van Stan Telchin. Daarna verlieten we de stad Mogilov-Podolski met zijn rijke en tegelijk trieste Joodse historie. Rond 1900 was meer dan de helft van de stad Joods. Van de 22.320 inwoners waren er 12.350 Joods. De Joden hadden erg te lijden van de pogroms in 1905 en 1919 en het Sovjet-regiem verbood alle Joodse organisaties. Aan het begin van de oorlog waren er nog ongeveer 8700 Joden. Op 19 juli 1941 werd Mogilov-Podolski door de Duitsers bezet. Direct vermoordden zij 1000 Joden. De bondgenoten van de Duitsers, de Roemenen, stelden een getto in, waar de plaatselijke Joden samen met Joden uit heel het gebied van Bessarabië en Bucowina werden samengeperst. Zowel in het getto als in de kampen waar duizenden Joden naar toe werden gedeporteerd, stierven duizenden aan tyfus en andere epidemieën. Na de oorlog waren er nog maar 3000 Joden in de stad in leven.

Ook nog bij Sergey op bezoek

Hulp aan ziekenhuizen

Op de afgelopen reizen bezochten we twee ziekenhuizen, één in Tsjernovtsi en één in Rovno. We hadden heel veel dozen met medische spullen voor hen bij ons.

In Tsjernovtsi had de rabbijn het contact tussen ons en het ziekenhuis gelegd. Hij ging dan ook mee om de spullen af te leveren. De hoofdarts was erg dankbaar voor alles wat we brachten.

In Rovno gingen we met Genna, het hoofd van de Joodse gemeenschap, naar het ziekenhuis. We werden heel hartelijk ontvangen door de hoofdarts, die al 40 jaar hoofd van het ziekenhuis is. Eigenlijk had hij al lang met pensioen willen gaan, maar ze hadden hem gevraagd te blijven omdat hij zoveel

ervaring heeft. Er werken in dat ziekenhuis 1500 mensen en er liggen 1000 patiënten. Onder deze patiënten zijn heel veel gewonde soldaten. Hoeveel mocht hij niet zeggen. Ook deze hoofdarts was heel dankbaar. We kregen koffie en hij wilde ons het hele ziekenhuis laten zien en ook wilde hij dat we met hem zouden lunchen. Helaas hadden we daar niet genoeg tijd voor, omdat we een aantal verre bezoeken gepland hadden. Nadat hij ons toch nog wat van het ziekenhuis had laten zien, namen we bij de ingang van het ziekenhuis afscheid. Daarna gingen we alle dozen uitladen.

Ook deze medische hulp – voor een groot deel aan gewonde soldaten - blijft heel belangrijk.

Uitladen van de spullen

Vóór het ziekenhuis

Jevgeni, hoofdarts van het ziekenhuis in Rovne:

“Het is heel fijn dat jullie gekomen zijn, het is voor mijn ziel heel erg zwaar, de vele gewonden die we behandelen. We besteden veel tijd aan hen, we doen alles wat we kunnen!”

“Doe de groeten aan het Nederlandse volk. Wij waarderen hun hulp heel erg!”

Klusreis

Ook dit jaar ondernamen Bas en Marienel weer een klusreis. Hieronder vertellen ze wat van hun ervaringen.

Fiets

Volodja woont vierhoog en we zijn met z'n drieën in een lift van 1 bij 1 meter gegaan. Het was superkrap en we hebben enorm gelachen. We wisten al dat hij een lekke achterband had en we hadden uit Nederland nieuwe buiten- en binnenbanden meegenomen. Deze zijn erop gezet en Volodja kan weer vooruit. We hebben met hem gebeden, gewoon in het Nederlands; bijzonder toch dat God alle talen kent en zo verbindt

Dozalia

Het was kwart voor 7 toen we bij Dozalia en Alla kwamen, moeder van 84 en dochter van 59. Het was gelijk een gezellige boel. We kennen elkaar van jaren terug en het was als van gisteren. De tafel stond gedekt maar eerst een contactdoos vervangen. Toen Bas er een nieuwe opgezet had, bleek er een Oekraïense spraakverwarring te zijn. We hadden een foto gekregen met een enkele en dubbele stopcontactdoos en die hadden we gekocht. Toen de enkele erop zat vroeg Bas: Waar moet de dubbele? Ze wezen naar de net opgezette enkele. *"Uhhh, maar die heb ik er toch net opgezet, waarom heeft niemand dat gezegd?"* De dames zeiden gelijk: *"Maar dat hebben we gezegd..."* Oeps, dus snel de dubbele erop gezet omdat het bijna donker was. Daarna van een heerlijke maaltijd en van elkaars gezelschap genoten.

Mirosha

Mirosha is een bekende van vele Oekraïne-reizigers. Ze had de tafel gedekt staan toen we daar arriveerden. Wat een zegen, we hadden echt trek. De soep en hartig gevulde pannenkoeken gingen erin als koek. Het is dan even schakelen om weer aan de slag te gaan. De keukenkraan lekte flink. Als je om 17.00 uur door een bomvolle stad naar de bouwmarkt moet rijden, kost dat heeeel veel tijd en rond 18.30 waren we met een nieuwe kraan terug. De kraan liet zich er niet makkelijk opzetten. Liggend in een keukenkastje was het acrobatenwerk, maar het is gelukt!

Yudita

Om kwart voor acht vertrokken we naar Yudita. Het is zo fijn om elkaar weer te zien. Ook fijn dat we kunnen communiceren omdat het in het Engels gaat. Ze had een klusje voor Bas en vroeg of hij een stekker uit een stekkerblok wilde halen; het zat zo vast dat het haar niet lukte. Het ging over een kacheltje dat het nog deed en wat ze die nacht aan wilde doen omdat het koud was. Er was sluiting opgetreden en de stekker zat in het blok gesmolten; levensgevaarlijk! Je moet er toch niet aan denken wat er had kunnen gebeuren...

Dubbel stopcontact

Volodja's fiets gerepareerd

Samenwerking

Sponsor worden?

Sinds het begin van de oorlog is de situatie in Oekraïne alleen maar verslechterd. Zo zijn prijzen enorm gestegen. Elektriciteit is onlangs wéér twee keer zo duur geworden. En ook voedsel is vaak twee of drie keer zo duur als vóór de oorlog. Dit betekent dat nóg meer mensen niet meer rond kunnen komen.

We hebben dan ook nog een heel aantal Joodse mensen voor wie we nog een sponsor zoeken. Willen jullie mee helpen zoeken? Misschien in de familie, in de buurt, in de gemeente...

Op onze site kunnen jullie meer informatie vinden over het sponsorplan.

Gaarkeuken

Nog steeds betalen we maaltijden via het programma "warm huis" in diverse steden. Ook sponsoren we de gaarkeuken in Tsjernovtsi. Het aantal Joodse mensen wat hier in de gaarkeuken eet is echter enorm toegenomen, omdat er veel vluchtelingen in de stad wonen. We betalen ook voor hen de gaarkeuken. Willen jullie hier aan mee betalen? Vermeld dan bij de gift: Gaarkeuken.

Weten hoe het met uw gesponsorde persoon of gezin gaat?

Meestal is er nauwelijks of geen nieuws over de personen die we sponsoren. In die gevallen sturen we de sponsors dan ook geen nieuwe informatie. Maar wilt u gewoon eens weten hoe het met hen gaat, mail ons gerust!

We hebben rechtstreeks contact met al onze contactpersonen. Als we hen iets vragen, krijgen we vaak dezelfde dag al antwoord.

U kunt ons dus altijd mailen!

www.roechama.nl

Stichting Roechama

Claes de Jongestraat 31
2957 AD Nieuw-Lekkerland
Tel: 0184-683478
E-mail: info@roechama.nl

IBAN : NL54 RABO 0362 4394 86
BIC : RABONL2U
KvK nr: 24358678
RSIN nr : 813093867

